



Szervezeti és jogszabályi változások a felszín alatti vizek területén

**Jelinek Gabriella
Deák István**

**Belügyminisztérium
Vízgyűjtő-gazdálkodási és Vízügyi Főosztály**

XXII. Konferencia a felszín alatti vizekről – Siófok 2015. 04. 8-9

I. A vízügyi és vízvédelmi ágazat irányításának átalakítása

2014. június: a Kormány tagjainak feladat és hatásköréről szóló 152/2014 (VI. 6.) korm. rendelet

- a belügyminiszter a felelős a víz, mint környezeti elem védelméért:
 - a vízgazdálkodásért
 - a vízügyi szervezetek irányításáért }
}
 - a vízvédelemért

2014. szeptember: A vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014 (IX.4.) korm. rendelet

- a vízügyi és vízvédelmi hatóságok a megyei katasztrófavédelmi igazgatóságokhoz kerülnek (12 igazgatóságnál: illetékeségi terület a vízvédelemnél változik)
- másodfokú hatóság: BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság
- Kármentesítés: megoszlik a vízvédelem és a környezetvédelem között (kivizsgálásig - tényfeltárástól)

I. A vízügyi és vízvédelmi ágazat irányításának átalakítása

2015. jan.- márc.: a kormányhivatalok külső és belső integrációja

- **A felügyelőségek (10 db) a kormányhivatalokhoz kerültek (11 db)**
- **Jogszabály módosítási elv: szervezeti megnevezés helyett a hatáskör/feladatkör szerinti megnevezés; szakhatóság – szakkérdés vizsgálata**
- **70/2005 (III. 30.) kormányrendeleti szintű módosítási csomag: 262 kormányrendelet módosult (+113 db: kiemelt projektek)**
- **66/2015. (III. 30.) Kr. a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról**
- **Katasztrófavédelmi igazgatóság (rendvédelmi szerv) hatáskörei:**
 - **vízügy,**
 - **vízvédelem,**
 - **tűzvédelem,**
 - **polgári védelem,**
 - **iparbiztonság,**
 - **piacfelügyelet**

I. A vízügyi és vízvédelmi ágazat irányításának átalakítása

Fontosabb jogszabályi változások:

- 1995. évi LIII. tv: vízvédelmi igazgatási feladatkör
- A vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről (223/2014. (IX. 4.) Kr.)
- A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről (71/2015. (III. 30.) Kr.)
 - a mérő-, észlelő-, ellenőrző hálózat működtetése (VKI területi monitoring): a laborokat is üzemeltető kormányhivatal feladata
- A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet
 - Vízvédelem szerepe a hatásvizsgálati eljárásban:
Küszöb alatt: mint érdemi döntésre jogosult hatóság, a 314-es hatálya alá tartozó tevékenység: szakhatóság

Vízgazdálkodási és vízvédelmi feladatok

2015/04/01-től

Belügyminisztérium
vízgazdálkodás, vízvédelem
OKIR - FAVI, HNYR)

Földművelésügyi
Minisztérium (**földtani
közeg, OKIR – KAR,
FAVI KÁRINFO)**

Miniszterelnökséget vezető
Minisztérium

Országos Katasztrófavédelmi
Főigazgatóság

Országos Környezetvédelmi
és Természetvédelmi
Főfelügyelőség

megyei katasztrófavédelmi
igazgatóságokban:
12 hatóság (vízügy, vízv.)

megyei kormányhivatalban:
11 környezetvédelmi, természetvédelmi
hatóság (főosztály) + **7 labor**

Szakhatósági feladatok,
KHV: érdemi döntésre jogosult hatóság

Országos Vízügyi
Főigazgatóság
12 vízügyi igazgatóság

Vízgyűjtő- gazdálkodási
Terv elkészítése

II. A felszín alatti vizeket érintő fontosabb jogszabályi változások

A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet

- **Vízvédelmi hatóság új szerepe a hatásvizsgálati eljárásban: A VKI 4.7 cikk szerinti hatásvizsgálat (2014. március)**
 - **a „vizekbe történő beavatkozással járó tevékenység: olyan, e rendelet hatálya alá tartozó – a felszín alatti víztest vízszintjében beállt változással járó – tevékenység, amely a víztest állapotromlását okozhatja.”**
 - **A KHV dokumentációnak tartalmaznia kell:**
 - **cél és a közérdek mértékének bemutatása**
 - **érintett víztest állapotának bemutatása**
 - **a fa vizeket érő hatások bemutatása a VGT-ben foglaltak figyelembe vételével**
 - **káros környezeti hatások csökkentése érdekében javasolt intézkedések (a terhelések csökkentésének lehetőségei)**
 - **költség-haszon elemzéssel a legjobb környezeti megoldás kiválasztása**

A módosítás hatályba lépése:
2014. december 25.

Szakmai, pontosító jellegű módosítások

+

adminisztráció és pénzügyi terhek csökkentése

- 7 éves rendelet – a magánszféra, a hatóságok, szakmai szervezetek tapasztalatai, visszajelzései alapján felülvizsgálat
- Illegális kutak problematikája → ügyféli és vállalkozói terhek csökkentése → olcsóbb eljárás → engedélyezési szándék növelése

- Gázvizsgálati kötelezettség feltételeinek meghatározása –

előtte: minden 30m-nél mélyebb kút létesítése esetén kötelező a gázvizsgálat a 12/1997. (VIII.29) KHVM rendeletben megadott vizsgálatok **szerint**

Cél: csak ott kelljen, ahol tényleg szükség van rá

most:

5. § (4) „A termelt víz gáztartalmának vizsgálatát a termelt és szolgáltatott vizek gázmentesítéséről szóló **12/1997. (VIII. 29.) KHVM rendelet** (továbbiakban: Rendelet) gázmintavételre és annak vizsgálatára vonatkozó rendelkezései szerint kell elvégezni a **Rendelet hatálya alá tartozó vízellátási létesítmények esetében, továbbá akkor, ha a víz kezelése, tárolása, szállítása, elosztása olyan berendezésen keresztül valósul meg, amely a gázveszélyes víz gáztartalmának felgyűléséből adódóan robbanást eredményezhet.**”

• **Üzemeltetési szabályzat készítési kötelezettség szabályainak pontosítása**

előtte: 9. § (1) bekezdése: a kutak üzemeltetésének feltétele a hatóság által jóváhagyott **üzemeltetési szabályzat**.

Cél: sürgősen **minden** kútra üzemeltetési szabályzatot készíteni – ott kelljen, ahol a vízhasználathoz **közérdek** kapcsolódik

most: „9. § (1) A kút

a) a vízügyi hatóság által kiadott vízjogi üzemeltetési engedély, és

b) a hévízművek, a közcélú ivóvízigények kielégítését-, valamint az ásvány- vagy gyógyvízhasznosítást szolgáló létesítmények esetén a vízügyi hatóság által jóváhagyott **üzemeltetési szabályzat szerint üzemeltethető, amely a víziközművek üzemeltetéséről szóló miniszteri rendeletben előírtak mellett tartalmazza, különösen**

ba) a vízhozam szabályozására,

bb)...

• Geodéziai bemérés racionalizálása

előtte: 5. § (6) bekezdése értelmében a kutak helyét - a helyi önkormányzat jegyzőjének engedélyéhez kötött kutak kivételével - **geodéziai mérésekkel kellett meghatározni**. A létesítmény jellegének és rendeltetésének figyelembevételével a vízügyi hatóság eltekinthetett tőle.

Cél: geodéziai bemérés költségterhének csökkentése ott, ahol nem feltétlenül szükséges centiméteres pontosság

most: „5. § (6) bekezdése:

*„A kutak helyét - a helyi önkormányzat jegyzőjének engedélyéhez kötött kutak kivételével - **helyszíni műszeres mérésekkel** egységes országos vetületi rendszerben (a továbbiakban: EOv) az X, Y vízszintes koordináták, továbbá a Z Balti-tenger szint feletti magassági értékek (a továbbiakban: mBf) megadásával kell meghatározni. A meghatározást **geodéziai méréssel kell elvégezni a vízföldtani napló készítési kötelezettség alá tartozó kutak esetében, vagy ha azt a vízügyi hatóság - a tervezett létesítmény helyzetétől, jellegétől, rendeltetésétől függően - a vízjogi engedélyben előírja. A geodéziai méréstől eltérő műszeres mérések esetében a műszer típusát és mérési pontosságát is szükséges megadni.**”*

- **E-napló készítés kötelezettségének eltörlése jegyzői engedélyezési kötelezettség alá tartozó kutakra**

előtte: 7. § (2) bekezdése: kutak kivitelezésekor vezetendő dokumentációknak részét képezi az e-napló

Cél: jegyzői engedélyezési körbe tartozó kutak esetében ne kelljen e-naplózni – nincs arányban a benyújtandó dok.-al

most: 7. § (2) *„A kivitelezőnek a megvalósítás teljes időtartama alatt a munkavégzés minden lényeges adatát, körülményét rögzítő dokumentációt kell vezetnie. A dokumentációnak tartalmaznia kell a létesítési engedélyben, illetve kiviteli tervben előírt vizsgálatokról szóló feljegyzéseket, illetve fúrt kutak esetén a fúrás napi jelentést. A dokumentációnak részét képezi továbbá - a helyi önkormányzat jegyzőjének engedélyezési hatáskörébe tartozó kutak kivételével - az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló rendelet szerinti építési napló.”*

Jogszabályváltozások – 101/2007 (XII. 23.) KvVM rendelet

- **Geofizikai, kútszerkezeti és hidrodinamikai vizsgálatokra vonatkozó előírások pontosítása – 1.**

előtte: 5. § (1) alapján minden 30 méternél mélyebb kútnál az 1. melléklet szerinti mérések végzése.

Cél: Szakértői visszajelzések szerint számos vitatható kérdés. Próbáljunk itt is költséget csökkenteni de úgy, hogy a **szakmai követelmények és nyilvántartás rendszere ne sérüljenek**, a valóban fontos vizsgálatok maradjanak.

most:

- ***1. melléklet – szöveges felsorolás helyett táblázatos forma – törekvés az átláthatóságra, de fenti célt csak differenciált előírásokkal lehet teljesíteni***
- ***Mérési kötelezettség szempontjából a kutak 4 kategóriába sorolása:***
 - **30-500** - 30 m és 500 m méter közötti talpmélységű, nem vízföldtani naplós kutak
 - **VN, <500** - 500 méter talpmélységet meg nem haladó, vízföldtani naplós kutak
 - **>500** - 500 méter talpmélységet meghaladó kutak esetében.
 - **10-50 MF** - 10 m és 50 m közötti talpmélységű kármentesítéshez vagy vízbázishoz kapcsolódó megfigyelő kutak

Jogszabályváltozások – 101/2007 (XII. 23.) KvVM rendelet

- **Geofizikai, kútszerkezeti és hidrodinamikai vizsgálatokra vonatkozó előírások pontosítása – 2.**
- **Mérések elvégzése szempontjából szintén 4 kategória**
 - „**K**” – A mérés végzése **kötelező**
 - „**A**” – A mérés végzése **ajánlott**
 - „**K/5**” – 1-5 kút esetén legalább 1 kútban, 5 db-ot meghaladó számú kutak esetében legalább 1 kútban **kötelező** a mérés
 - „**-**” – A mérés elvégzése **nem szükséges**

Ez a kategória a monitoring kutak ellenőrizhetősége miatt szükséges – számos példa országszerte, hogy a monitoring kutak kivitelezése nem megfelelően történik – így szennyezőanyag transzport a még el nem szennyezett vízadókba

Az intézkedés révén a 30-500 m közötti talpmélységű, nem vízföldtani naplós kutak **mélyfúrás-geofizikai mérései „ajánlott”** kategóriába kerültek át. Ez a kis hozamú, főként „privát kutak” esetében jelent kedvezményt. **Ugyanakkor a befejező kútvizsgálatok kötelezőek** maradtak, mert ez szükséges a kút kialakításának ellenőrzése végett: ez érdeke a megbízónak, a tervezőnek és hatóságnak is.

• **Kútszerkezet szabályozásának pontosítása, szigorítása – 1.**

előtte: 4. § (2) bek.: „Fúrt kutak esetében a felszín alatti vízbe történő beavatkozáskor a szennyezés megelőzése céljából a harántolt, de nem szűrőzött képződményeket **palástcementezéssel vagy agyagszigeteléssel ki kell zárni.**”

Cél: ellenőrizhetetlen, hogy mit használnak / építenek be agyagszigetelésként + országosan elterjedt a silány minőségű, ellenőrizetlen származású csövezés beépítése – jogszabályi kontroll szükséges

most:

4. § (2) „Fúrt kutak esetében a felszín alatti vízbe történő beavatkozáskor a szennyezés megelőzése céljából a harántolt, de nem szűrőzött képződményeket **béléscsővel, a béléscső mögötti gyűrűsteret palástcementezéssel, vagy - ha a kút nem esik a vízföldtani napló készítésének kötelezettsége alá - a vízügyi hatóság döntése alapján nyomjelzett agyag-granulátummal vagy agyagszigeteléssel ki kell zárni.**”

- **Kútszerkezet szabályozásának pontosítása, szigorítása – 2.**

- ***Új bekezdés:***

7. § (2a) „A fúrólyukba csak olyan csövezést szabad beépíteni, amely megfelel a fellépő terhelésekkel kapcsolatos szilárdsági követelményeknek és anyagának minősítése alapján igazoltan nem okozhatja a földtani közeg és felszín alatti víz szennyezését. A csövezéshez használt bélés- és szűrőcsövek típusát és műszaki paramétereit a fúrás során vezetett (2) bekezdés szerinti dokumentációban rögzíteni kell.”

A jogszabály módosítási munkában köszönet szakértőinknek:

Dr. Balásházy Lászlónak,

Szongoth Gábornak,

Kumánovics Györgynek,

Borbély Tamásnak,

és a

Magyar Vízkútfúrók Egyesületének



Köszönjük a figyelmet